

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 2. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Klerikalizem kot sredstvo proti narodnosti.

Narodnostno čuvstvo se je vzbudilo kot protest proti nasilju, narodnostno gibanje je pomnilo gibanje za svobodo. Absolutizem in klerikalizem sta tlačila narode, obema je veljal boj probujene narodnosti. Zato nastopa klerikalizem proti narodnosti — ker nastopa svobodna narodnost proti suženstvu klerikalizma. Zato se je proglasilo geslo: narodnost je ali napredna ali je sploh ni.

Klerikalni narodi niso narodni, t. j. ne zavajajo se svoje narodnosti, ampak stojijo v tuji službi. Zato pa razne vlade potrebujejo klerikalizem zase, kot sredstvo proti narodnostim. Nešteto slučajev nam dokazuje te besede: Althoff je pisal leta 1905: »Posen muš klerikalizirati werden«, t. j. »Poznanjsko se mora poklerikaliti«, kajti le klerikalno Poznanjsko bo mogoče obvladati. Ako bi bil na Poznanjskem narodni poljski duh, bi ga pruski hakatizem ne mogel uničiti — klerikalno Poznanjsko pa bo kmalu potujčeno. Profesor Szymanek je te besede porabil za dokaz, da je treba na novi poznanski univerzi katoliško teološko fakulteto: »Keine Universität ohne katholische Fakultät«, pravi, »kajti, daj si s tem ne pospešimo svobodno vedo, pa pomnožimo klerikalnega duha, ki bo v naš prid, kajti klerikalizem je najboljša podlaga narodnega potujčevanja«.

Pri nas je okoli leta 1880. nastopil Mahnič s klerikalnimi nauki proti narodnosti. Takrat smo se Slovenci lepo razvijali, naša narodna kultura je hitro rastla in naravno je, da ljudje, ki so bili narodni, niso bili klerikalni. Narodni je pomenil toliko kot napreden. To ni bilo po volji papežu. Bal se je, da bi narodne kulture prinesle preveč prosvete med ljudstvo. Zato je papež proklel narodno gibanje. Drugod se za to niso zmenili mnogo; tudi bi ne bilo nič pomagalo, ker so bili narodi že predaleč. Le pri nas se je brž oglasil Mahnič. Tudi on je bil proti narodnosti, in je začel pisati, kakor je zapovedal papež. (Leta 1868. so si namreč avstrijski narodi prvič malo oddahnil in so dobili nekaj narodnih in kulturnih pravic. S takimi zvanimi kulturnimi zakoni je izgubila cerkev nekoliko moči, in da bi se papež državi prikupil, ji je ponudil klerikalizem kot sredstvo proti narodnosti. Država je seveda ponudbo prejela in je skušala z raznimi naredbami zakone iz leta 1867. in 1868. oslabil. Nastop klerikalizma pomeni izdajstvo narodne stvari!)

Mahničevi nazori takoj niso dobili pristašev — narodno čuvstvo je bilo takrat še preveč živo; šele pozneje so se množili narodni odpadniki. Iz njih je vzrasla današnja klerikalna stranka.

Zato je postopanje klerikalcev, kar se tiče septemberskih dogodkov itd. popolnoma pravilno, ker odgovarja njihovem programu. Njih nastop leta 1908. je bil napačen in proti programu. Nastopali so takrat tako, ker so morali. Cel narod je stal pod utisom velikih dogodkov in bi jih bil spoznal v pravi luči, če bi ne bili nastopili »narodno«. Zato so si takrat vrgli klerikalci hitro krinko na obraz in so bili za nekaj dni narodni. Mislili so si: sicer se ne strinja narodnost z našim programom, ampak kaj hočemo. Da ne izgubimo ljudi, je treba taktično postopati, pride čas, ko bo drugače. Sedaj je prišel oni čas. Počasi in počasi so retirirali, pustili so septemberske dogodke, škof je nastopil proti spomeniku, potem so previdno za-

čeli one dogodke smešiti, sramotiti itd. — dokler niso prišli tako daleč, da so denuncirali ljudi zaradi njih. Dobro vedo, kje jim bo to koristilo. Maščevali so se zato, da so morali biti enkrat narodni, in poleg vsega izpolnjujejo svojo službo, ker je klerikalizem sredstvo proti narodnosti. V dobi treh let so dosegli, kar je bilo že takrat na programu; že takrat so vedeli, kaj bodo storili. Čakali so prilike. Ta se je ponudila in danes vemo, kaj pomenijo vse one grožnje, ki smo jih čitali; mi pa bi morali tudi vedeti, kaj pomeni za nas klerikalizem, ki leži nad nami kakor smrtna kosa našega narodnega življenja.

Konec pogajanj.

Justhova stranka je odklonila vladine predloge, glede premirja, v katerem naj bi se rešilo vprašanje volilne in brambne reforme. V večrajšnji seji poslanske zbornice se je zvedelo, da so se dogovori med vlado in opozicijo razbili, da Justhova skupina pripravljajo zopetno obstrukcijo, vsled česar se je seja takoj zaključila. O situaciji se je izjavil Julij Justh: Mi odklanjamo tako volilno predlogo, katera nam ne jamči za splošno volilno pravico. Ker so se pregovori razbili, je ministrski predsednik Lukacs izjavil, da na dnevni red prihodnje seje zopet brambno predlogo, kar pa pomenja nov boj proti opoziciji, katera pa sprejme ta zaključek vlade z največjim odporom proti brambni reformi. Lukacs izjavlja, da želi rednega parlamentarnega dela, a tega cilja mu ne bo mogoče doseči, dokler mu stoji nasproti tako odločna in neupogljiva opozicija, kakor je Justhova stranka, ki zadobiva čimdalje večjih simpatij med prebivalstvom. Tako je danes politični položaj zopet na oni točki, kakor takrat, ko je vlada predložila brambno reformo.

Karl Chiary.

Nenadno je umrl v svojem letovišču v Visokih Turah eden najodličnejših nemških politikov Karl pl. Chiary v starosti 63 let. Od leta 1897. pa do 1911. je bil član državnega zbora, ter imel največ zaslug, da so se razdeljene nemške državnozborske frakcije združile v sedanji nemški »Nationalverband«, katerega je tudi Chiary od leta 1906. sam vodil. Pri zadnjih državnozborskih volitvah pa je odklonil vsako kandidaturu. Spomlad je bil vpoklican v gosposko zbornico. Nemci, ki so pogrešali v svoji narodni zvezi tako odločnega in previdnega politika ter uglednega voditelja, so ga hoteli zopet pregovoriti, da sprejme kandidaturu v izpraznjenem novoteškem okraju, kar pa je Chiary odklonil, ker je sklenil, da se popolnoma umakne iz političnega življenja. Nemško časopisje brez razlike strank priznava Chiariju za sluge, ki si jih je pridobil z ustanovitvijo »Nationalverbanda« za avstrijsko nemštvo.

Izredna seja ljubljanskega občinskega sveta.

Včeraj zvečer se je vršila v dvorani mestnega magistrata izredna seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan dr. Tavčar naznanil, da je obč. svet. Bahovec opravičil svojo odsotnost in spomni na nesrečni požar, ki je te dni skoro popolnoma uničil sosednjo vas Tomačevo. Izjavi, da je nakazal iz mestne blagajne

500 K podpore za pogorelece in prosi, da občinski svet to odobri. (Klici dobro!) Praška mestna občina je povabila ljubljansko občino k slavnostnemu odkritju spomenika velikega češkega zgodovinarja Frančiška Palackega v Pragi. Župan sporoči, da se odzove povabilu, ker se je Ljubljana udeležila tudi že slavnostne položitve temeljnega kamna za spomenik. Glede zadnje pritožbe dr. Zajca, da je občina računala neki stranki za uporabo rešilnega voza 20 K odgovarja župan, da je bilo to čisto pravilno in po sklepu magistratnega gremija, ki je poprejšnjo pristojbino za tuje občine v znesku 10 K zvišal na 20 K in to le radi tega, ker je imela mestna občina ljubljanska s popravno rešilnega voza vsled prevelike uporabe velike stroške.

Zapisnik zadnje seje se odobri. Projekt zgradbe dveh glavnih kanalov zbiralnikov ob obrežju Ljubljane, se odobri. Svota se še ne določi, ker je čisto mogoče, da bodo stroški prekoračili proračun 700.000 K. Svetnik Pammer predlaga, da se izvoli za nadzorovanje dela nadzorovalni odsek obstoječih iz 6 članov in izjavlja, da bo glasoval za predlog odseka. Istotako dr. Zajc. Dr. Triller predlaga, naj se volji odsek šele v prihodnji seji.

Obč. svet. Kristan predlaga resolucijo, naj si občina pri razpisu del zavaruje ingenerenco na pogoje, ob katerih bo podjetnik nastavljal uslužbenca in delavce in skrbi, da se bodo pogoji vjemali z življenskimi potrebščinami.

Predlog poročevalca ingerencija Štembova glede kanalizacije je bil nato enoglasno sprejet. Istotako predlog svet. Pammerja. Resolucija svet. Kristana je padla.

Obč. svet. Štefe: »Večina se najbrže boji, da bo morala tudi mestnim delavcem zvišati plače.

Župan: »Nehajte že enkrat z mestnimi delavci. Tako kot dela deželni odbor z delavci mi gotovo ne bomo delali, ampak na vsak način bolje.

Računski zaključek mestne hranilnice ljubljanske za l. 1911 se vzame na znanje in odobri. Seja se zaključuje ob 7. uri. Sledi tajna seja.

DNEVNI PREGLED.

Jutri prinesemo na uvodnem mestu nekatere citate iz »Slovenca«, iz katerih se bo pokazalo, kako so klerikalci pripravljali ovadbo na g. Ribnikarja.

K slučaju Ribnikar. O aretaciji g. Ribnikarja je prinesla včerajšnja »Edinost« sledeči zelo zanimivi in strogo objektivni članek: »Mi smo se glede aretacije g. Adolfa Ribnikarja v Ljubljani dosedaj omejili le na to, da smo poročali o dogodku samem. Storili smo to zato, ker jednostavno pismo mogli verovati, da se je aretacija izvršila vsled ovadbe iz krogov »Slovenske Ljudske Stranke«. Čakali smo pojasnila, da S. L. S. ni v nikaki zvezi z ovadbo in aretacio g. Adolfa Ribnikarja, a čakali smo zaman. Še več! »Slovenec« sam priznava, da so ovadbo vložili pristaši njegove stranke, da bi se s tem maščevali za ovadbo, ki je bila podana proti gg. Kregarju in Štefetu radi dogodkov povodom volitev v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico. Postavili smo se v zadnje čase na stališče, da se v medsebojne prepire ljubljanskih strank sploh ne spuščamo. Ali v tem slučaju si pač ne moremo kaj, da ne bi tudi mi spregovorili svoje. — Primerjati septemberske dogodke s slučajem

Kregar-Štefe, pač ne gre. Septemberski dogodki so bili izbruh ogorčene narodne duše za neštete krivice in nasilstva, ki jih Slovenci trpimo že stoletja. Zato pa za te dogodke ni možno delati odgovornega nikakega posameznika. To so v onih žalostnih dneh priznali tudi pristaši S. L. S. sami, s tem, da so vstopili v skupni narodni odbor. Septemberski dogodki so povzročili, da so v Ljubljani za hip izginili liberalci in klerikalci. Na teh dogodkih so bili udeleženi pristaši ene, kakor druge stranke. Morda je doktor Pegan že pozabil, da so tudi njega tirali uklenjenega v zapor?! Če se vse to pomisli, se nam šele pokaže v pravi luči pomen ovadbe, ki so jo pristaši S. L. S. podali proti Adolfu Ribnikarju. Ta čin se ne prikazuje v nič milejši luči, ako se opravičuje z ovadbo proti Kregarju in Štefetu radi volitev v trgovsko in obrtno zbornico. Kjer so prizadeti interesi stranke, se nobeni stranki ne more in ne sme zameriti, če se poslužuje vseh sredstev, ki so ji na razpolago, da obvaruje te interese. To je čin samoobrane. V slučaju Adolfa Ribnikarja pa niso prizadeti nikaki interesi S. L. S. in ta stranka tudi ne more imeti nikake — vsaj ne direktne — koristi, če bo Ribnikar obsojen, temveč more iz tega nastati le škoda za narodno celokupnost. Mi abstrahiramo popolnoma od osebe g. Ribnikarja. Tu ne gre za osebo, temveč za vrhno načelo, da mora biti vsaki stranki narodno dobro najvišji zakon. Da pa more narodu le škodovati, ako se na novo odpirajo rane, ki so jih zasekali septemberski dogodki, je samoobsebi umevno. Naj se že sodi o teh dogodkih tako ali tako, to eno je gotovo, da bi se jih na tak način, kakor je to storila S. L. S., ne smelo osvežati. Zato je opravičeno vprašanje, ima li stranka, ki hoče na tak način in s takimi sredstvi kovati strankarski dobiček, na sebi še kaj drugega slovenskega, nego ime?!

Eno leto so se pripravljali. Pretečeni petek je »Slovenec«, kakor smo že poročali, priobčil hinavsko zavito notico o Ribnikarjevi aretaciji, v kateri je nedolžno in hinavsko konstatiral, da je Ribnikarjeva aretacija baže v zvezi z nesrečnimi septemberskimi dogodki. Da pojasnimo slovenski javnosti, da se gospodje okoli »Slovenca« natančno vedeli, kaj je vzrok Ribnikarjeve aretacije in da so doktor Lampe, dok-

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvoboditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

Obup je naraščal. Izražal se je jasno na slušanih licih. Vendar še doslej ni bilo slišati besede, da bi naj zbežali ali se umaknili. Vsekakor pa je ona čepela vsakemu v duši. Takšen duh je vladal tega dne na višinah. Takšen, ali vsaj temu podoben je vladal tudi na Zlem Dolu, ki je bila najpraznejša točka obrambe.

XXVI.

Baterija na Zlem Dolu.

Grič Zli Dol, na severo - vzhodnem koncu mesta, je imel važno strateško lego. Vladal je nad okolico ter bil ključ grajske ceste, ki je vezala Klisuro s Stremsko dolino... Odtod je segal pogled daleč proti valovitim gričem na vzhodu, po katerih so migotale straže, tvoreče »verigo« klisurske armade.

Straža na Zlim Dolu je bila najbolj številna. Ojačena je bila z Volovimi Srednjegovami — ostanki iz razbitih čet — ter se pripravljala pozdravit s krogliami prvi napor sovražnika.

Danes je bilo ondi opaziti posebno živo gibanje. Neka bodrost se je svetila branitellem iz oči. Toda njih pogledi niso bili obrnjeni proti tej strani, od koder so pričakovali sovražnika, marveč v dolino, kjer je čepela Klisura. Vsi so

uporno zrlili na stezo, ki se je po rebri vila proti njim. Ondi je stopal vstaš orjaške postave, nesoč na hrbtu nekaj belega, dolgega, okroglega, kakor valjar. Za njim je korakala žena, polna in krepka, sključena pod bremenom očividno zelo težkim.

Uprav v ti dve osebi so bili uprti pogledi vseh. A imeli so tudi vzrok za to; ti dve osebi sta nesli topničarstvo na Zli Dol, broječo samo eden edini črešnjev top. Orjak ga je nesel na hrbtu. Municijo, obstoječo iz kosov železa, krogelj, ciganskih cvetov, podkov itd. je nesla žena v vreči na hrbtu.

Oči vstašev so se lesketale od zadovoljnosti; splošno navdušenje je zavladalo po Zlem Dolu.

Končno je orjak prinesel top na grič, oblit z znojem, ki mu je curkoma lil s čela.

»Da bi ga strela!« je zajecjal, vrgši smrtonosno orožje na tla.

Prihiteli so skupaj vsi ter ogledovali radoovedno top. Bilo je še dvajset temu podobnih, namenjenih za ostale utrdbе. Tega pa so prinesli da začujejo njegov grom, vidijo njegove krogelje in kako daleč nese. Zavlekli so ga še na višje mesto, od koder je bilo moči streljati na grajsko cesto in na gole griče, ga nabili kakor se spodobi s koli temeljito pritrčili k tlem, a za njim izkopali široko jamo, da je čuvala topničarje.

Ustaši so kar goreli vsled nestrpljivosti hoteli zaslišati glas prvega bolgarskega topa. Detinska radost in neizrekljivo navdušenje je prevzelo vse. Nekateri so jokali...

Počujta, junaki, kako zarjove balkanski lev... Njegov glas pretrese sultanov prestol ter naznani vsemu svetu, da je Stara Planina svobodna!... reče načelnik zlodolske straže.

»Ta grom zbudi tudi ostale naše brate v

Stremski dolini ter jim privede na um njih dolžnost: oni poprimete za orožje in gredo kakor eden mož proti skupnemu dušmanu!« je omenil drugi.

»Od tod mi vladamo nad vso dolino... naj se le prikažejo tirani, pa jih spremenimo v cunjel«

»Niti enega ne pustimo živega, strela jih udri!« je zarjovel Ivan Borimeček, brisajoč si s kučmo razpaljeno, znojno čelo.

Orjak namreč, ki je bil donesel top, je bil naš stari znanec Borimeček; strelivo je prinesla njegova žena. Iskajoča dela, sta se še pred mesecem preselila v Klisuro, kjer ju je zajel vstaški prod.

Človek, ki bi imel prižgati top, se je pripravil na delo.

»Počakaj, Delčo, da se ne bi prestrašile naše ženske in otroci, treba jih je poprej opozoriti«, reče krojač Nagul.

»Prav praviš«, se oglase tovariši, »pošljemo glasnika, naj to najavi v mestu, kjer so nekatere ženske noseče...«

»Čemu naj pošiljamo v mesto ter napravljamo čas? Odtod naj nekdo zakriči, ki ima močen glas, vsak ga bo slišal.«

»Borimeček! Borimeček!« so zaklicali nekateri, ki so poznali grozno moč njegovih pljuč.

Borimeček je z veseljem prevzel novo nalogo. Prašal je, kaj ima povedati, si to dobro zapomnil ter odšel na nasprotni grič bliže mesta. Ondi se je zravnal v vsej svoji orjaški rasti, napel prsi, dvignil glavo nazaj, odprl široko čeljusti ter kričal zategljivo:

»Ljudje, bré. Daje se vam na znanje, da izstrelimo iz topa, da vidimo kako bo za rabo. Radi tega naj se ženske in otroci ne prestrašijo in ne vznemirjajo!... Turkov še ni... Ni

jih videti, strela jih udri!...«

Ta oglas je ponovil še nekekrat, ko si je poprej za minuto oddahnil. Balkanski odmev je odgovoril na njegov mogočni glas, ki je prodiral v vsako hišo v mestu. Pri tem pomirljivem opozorenju domače družine so pristopili k delu. Delčo je ukresal ogenj, prižgal velik kos strhlina, nabodel jo na velik prot in priložil k zapalni luknji topa. Strhlina je gorela in se kadila, sivkast klopčič dima se je vil po zraku. Nestrpljivo pričakujoči poka, so vstaši odskočili na stran, drugi so se vlegli v okop, da ne bi videli ničesar, da nekateri so si zamašili ušesa s prsti ter zatisnili oči. Preteklo je nekoliko trenutkov v grozni, neizrekljivi napetosti živcev... Belkast dim se je še zmerom kadil iz strhlina, toda ta ni mogla zapaliti topa. Srca so utripala; čudno da niso razpočila. To mučno stanje je postalo neznosljivo... Končno je spreletel po strhlini bel plamenček, vžigalna luknja se je zakadila in takoj na to je dal top od sebe nekaj onemogel, srdit, hripav glas, kakor bi kdo zlomil suho desko, zvok podoben kašlju in top se je pokril z gostim oblakom dima...

Od tega kašlja se je top razpočil in naboji odletel za nekoliko korakov daleč... Da, mnogi izmed vstašev, ko so se bili vlegli, niso niti čuli strela...

Nekdo je bodisi radi smeha, ali za resnično delo, da se mu je zdelo, kakor bi bil tresk izšel iz bliže neoznačljivega dela telesa Ivana Borimečka...

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

tor Pegan in »Slovenčev« uredniki že dolgo zbirali »materijal«, da uničijo g. Ribnikarja, navesti hočemo tu par stavkov iz lanskega »Slovenca«, ki jasno dokumentirajo, kako dolgo sta dr. Pegan in dr. Lampe pripravljala atentat na g. Ribnikarja, »Slovenec« z dne 20. novembra 1911 piše: »Dr. Tavčar se pritožuje, zakaj mi ne pustimo septemberskih demonstracij pri miru. A če se nam podtika oslabljeno slovensko stališče po demonstracijah, tedaj je naša sveta dolžnost, pokazati na resničnega krivca. Brez strahu bomo kazali na 20. september in tudi pokazali, če bo treba na pravega krivca.« »Slovenec« z dne 21. novembra 1911 piše: »Sicer pa beležimo, da se je zagotovilo g. svetniku Lavtarju za septemberske demonstracije objektivno postopanje, toda če bi ta objektivnost bila drugačna, bi se g. Ribnikar ne mogel veseliti svoje prostosti.« »Slovenec« se je torej že dolgo pripravljala na to, da uniči g. Ribnikarja, toda prvotni materijal je bil tako ponesrečen, da je državno pravdnštvo dvakrat ustavilo preiskavo. In sedaj je prišel dr. Lampe baje zopet s popolnoma novim gradivom, na podlagi katerega je sodišče g. Ribnikarja obdržalo v zaporu. Bomo videli, kak materijal je to!

»Slovenec« izrablja sedaj razne »Jutrove« napade proti Ribnikarju — konstatira, da svoječasno nismo reagirali na te notice, Res, da nismo reagirali na one notice, ker so bile preveč nizkome, da bi se bavili z njimi, ker so bile samo izraz sovraštva. Da jih pa danes »Slovenec« pogreva, je dokaz njegove inferiornosti in podlosti.

Avugst Strindberg, najznamenitejši švedski pesnik, je umrl včeraj popoldne v starosti 63 let po dolgi bolezni. Strindberg je predstavnik moderne severne literature, ter je napisal veliko število dramskih in beletrističnih del.

Odkritje nagrobnega spomenika pokojnemu nadučniku Fr. Pa. terju se vrši v nedeljo 19. t. m. ob 11. uri v Borovnici ob vsakem v. arnu. Prijatelje pokojnika opozarjamo naj si pravčasno naroče obed z dopisnico.

Socialni demokrati v Spodnji Šiški so konečno vendar pogruntali tolažilo za s.o.l.i.g.e. ki so bili tako srmatno poraženi pri zadnjih dopolnilnih občinskih volitvah. V soboto so imeli shod, na katerem so razni »voditelji« stresali svojo modrost. Konstatiramo resnici na ljubo, da je bil ta shod v primeri z njih volilni shodi dobro obiskan. Bilo je celih 25 oseb. Med drugimi Jeremiji je govoril tudi t. zv. gromovnik Markovc, ki še celo kapitalista Toneta Kristana poseka. Markovc je bral svojim polnočestevilo zbranim pristašem radi poraza pri občinskih volitvah poštene levite. Dejal je med drugim: »Če bi Vi tako delali, kot sem jaz, pa bi ga mi ne bili tako poka... kot smo ga. Zdaj pa še glejte, da zdaj, ko imamo v Šiški konsum, hodite drugam kupovat, bomo pa še naš konsum poka... Tableau! Čestitamo šiškim socialnim demokratom na takih voditeljih.

Zgaga. Iz Spodnje Šiške nam pišejo: Po pondeljkovi »Zarji« je pribrenkal v torek tudi »Slovenec«, ki oba predbacivata denunciranje liberalcem. Gotovega o onem rezervistu, ki je bil naznanjen od žandarmerije vojaški oblasti, da je volil, oba lista seveda ne vesta povedati. Mi vemo gotovo, da je prišla prisotnost volilca - rezervista na uho žandarmeriji, toda kako, to ugibati ni naša reč. Če ga orožnik ni poznal osebno, ga je pa ravnatoka lahko orožniku naznanil kak socialni demokrat, klerikalec ali pa naprednjak. S tem ni v zvezi nikako denuncijantsvo morda desetih, dvajsetih ali pa še več pristavev kake stranke, temveč le zanimanje kakega posameznika za volitve zato, da je s to protipostavno volitvijo hotel preprečiti zopet kaki rezerv. Gg. socialnim demokratom pa povemo, da bi lahko imeli naprednjaki v tretjem razredu še več večine, ali velikodušno so pustili marsikatero pooblastilo, katero se je zdelo volilni komisiji nejasno in v katerem bi se pravomočnost morala šele konstatirati po zakonu, po vodi plavati. Ravnotako se imajo nekateri socialno demokrati voditelji zahvaliti naprednjakom, da danes nimajo sitnosti z oblastjo. Klerikalno glasilu »Slovenec« bi pa storilo bolje, da bi ne pisalo o denuncijantih, ker je v njih stranki lepo številce takih, ki sploh ne morejo drugače živeti če ne denuncirajo. Pometajte pred svojim pragom!

Po ljubljanskim gostilnah je v zadnjem času več klerikalnih špijnov, prisluškujejo. Opozorjamo ljudi na nevarnost, da ne padejo po nedolžnem kot žrtve kake klerikalne denunciacije. Prav bi bilo, ako bi se klerikalne špiceljne pometalo ven, ako jih zasleda.

Gledališka kriza začasno rešena. Občinski svet je naše gledališče vsaj začasno rešil s tem, da je dovolil izredno podporo. Dramatično društvo je sklenilo, da se bosta gojila v bodoči sezoni drama in opereta, opera pa v obliki stagion z gosti. Ker je deželni odbor zopetno imenovanje gosp. Fran Govekarja ravnateljem gledališča odklonil, se imenovanje ravnatelja začasno sploh opusti. Bivši ravnatelj je svoje mesto že sredi marca odložil. Odbor Dramatičnega društva je nato sklenil, da bo vodila gledališče zopet večglavna intendantca, v kateri bi sedeli zastopniki občinskega sveta, deželnega odbora in Dramatičnega društva. Iz te intendantca pa se izvoli izvršujoči intendant, ki bo, kakor v prejšnjih dobah, izvrševal ravnateljska opravila. Kakor čujemo je posle izvršujočega intendantca prevzel začasno gospod Etnin Kristan, ki sklene pogodbo in sestavi repertoire. Njemu je pridelen kot blagajnik in začasni tajnik gospod magistratni oficijal Danilo Šapla. Pogodbe se s člani, ki so še v Ljubljani, baje obnove še ta teden. S tem je gledališka kriza vsaj začasno rešena. Ako pa se pridobe gledališču redne višje podpore, ki so primerne današnjim druginjskim razmeram, in ako ne bo v občinstvu za gledališče mnogo več zanimanja, se kriza zopet vrne še v hujši obliki.

Včeraj je narasla vročina po ljubljanskih solah že na 27 stopinj. — Neznosno!

Požigalec v ljubljanski okolici. Zaradi požarov v ljubljanski okolici so prišli že par sumljivih oseb in so jih izročili sodišču. Preis-

kava bo dokazala, ali so že pravemu krivcu na sledu. — Z druge strani se nam poroča, da so videli onu sumljivo osebo, ki je na dan požara hodila okoli Tomačevega, na ljubljanskem polju blizu hmeljskih nasadov. Pozneje so ga baje videli, da je peljal po Ljubljani z neko enako osebo nov zaboj na kolodvor. Ako bo ta oseba prava, ji ne bo priti težko na sled, ker se lahko izve, kdo je oddal na kolodvoru zaboj. — Govorice o požarih so se zadnje dni zelo množile. Govorilo se je o grozalnih pismih, ki so jih baje dobili v Hrušici, drugi so pravili o požaru na Gameljih itd. Vesti so se izkazale kot neresnične in je želeli, da se take lažnjive vesti ne širijo dalje, ker le begajo ljudi. Nasprotno pa je treba še vedno pozornosti, ker se ne ve, ali smo že varni pred zlobno roko.

Podrobnejši program o priliki tekmovalnega streljanja gorskih polkov. 16. maja ob 8. uri zvečer mirozov. 17. maja ob 5. do 6. ure popoldne promenadni koncert na Slovenskem trgu, ob 8. uri zvečer koncert na kazinskem vrtu. 18. maja ob 4. do 6. ure popoldne koncert na civilnem strelišču. Ob osmih zvečer koncert pri sodelovanju godbe 27. pešpolka v hotelu »Union« v korist mestnim revežem. Pogrnjene mize. Vstopnina 1 K. 19. maja ob pol 12. do pol 1. ure promenadni koncert na Kongresnem trgu. Od 5. ure popoldne do pol 9. ure zvečer koncert v »Tivoli« godbe združenih gorskih polkov in umetni ogenj na ljubljanskem Gradu. Za slučaj slabega vremena se vrši koncert v salonu hotel »Tivoli«. 20. maja ob 8. uri zvečer koncert na kazinskem vrtu. 21. maja ob pol 7. uri koncert v »Unionu« in razdelitev dobitkov moštvu. Ob 8. uri zvečer koncert v hotelu »Bellevue«. 22. maja ob 4. do 6. ure popoldne koncert na civilnem strelišču. Ob 8. uri zvečer koncert pred hotelom »Slon«. 23. maja ob 8. zvečer priredi »Glasbena Matica« v hotelu »Union« na čast k tekmovalnemu streljanju došlim častnikom in njihovim damam slavnostni koncert. Soire-toaleta. 24. maja ob 9. do 11. ure popoldne koncert na civilnem strelišču, ob pol 7. uri razdelitev dobitkov v slavnostni dvorani c. kr. deželne vlade. Igra združena godba gorskih polkov. Ob 9. uri zvečer priredi »Kasinoverein« v kazinski dvorani ples na čast častnikom in njihovim damam. Na vojaškem strelišču igra vsak dopoldan godba. Tam je tudi razviden natančni dnevni program. — Znamenja komitejev: Strelni komite ima rdeče, orožni zelene, stanovanjski bele, zabavni pa rumene trakove.

Učiteljsko vprašanje v naučnem odseku. V včerajšnji seji naučnega odseka je poročal referent poslanec Wastian o predlogih glede izpremembe § 55 državnega ljudskošolskega zakona. V svojem poročilu je podal sliko in razmerje učiteljskih plač v raznih kronovinah, primerjal je učiteljske plače s prejemki državnih uradnikov iste predizobrazbe in konstatiral, da skrbi samo Dunaj za svoje učiteljstvo, ker le Dunaj plačuje svoje učiteljstvo tako, da more živeti svojem stanu primerno in mu ni treba loviti prostorskih zaslužkov. Koncem svojega temeljitega poročila je predlagal sledeči predlog: Regulacijo zakonitih prejemkov učiteljev naj izvedo deželne postavodajne korporacije temeljem naslednjih načel: Učiteljski prejemki, ki morajo biti enotni, naj se odmerijo tako, da more učiteljstvo prvih dveh plačilnih razredov živeti stanu primerno, da mu ni treba skrbeti in iskati stranskih zaslužkov, a da more svojem stanu in poklicu primerno odgajati svojo obitelj. Ti službeni prejemki naj se izenačijo s službenimi prejemki državnega uradništva od 11. do 8. plačilnega razreda glede plače in mirovine. Vladni zastopnik je nekaj ugovarjal doležitvi plačilnih razredov, češ da se na ta način že vnaprej določuje, oziroma omejuje svobodno sklepanje deželnih zborov, zato vlada v tem vprašanju še ne more izreči svojega konečnega stališča, vendar se bo brigala, da reši konečno učiteljsko vprašanje. Pomisleke vlade je pobil poslanec Glöckel, kakar je poslanec Halban stavil predlog, da se sestavi pododsek iz finančnega in naučnega odseka, ki naj reši tekom treh tednov vse tozadevne predloge.

Profesor dr. Josip Šorn umrl. V Mariboru je v torek ponoči umrl nenadne smrti tamkajšnji gimnazijski profesor dr. Josip Šorn, ki je dolgo let služboval na ljubljanski I. državni gimnaziji. Zadnja leta se je izneveril slovenskemu narodu in postal nemškutar, sicer pa je bil zelo pravičen in skrajno miroljuben človek. N. v. m. p.!

Danski kralj umrl. V torek ponoči je v Hamburgu umrl nenadne smrti danski kralj Friderik VIII., ki se je že par dni mudil v Hamburgu. Kralj Friderik VIII., se je poročil leta 1843, in izhaja iz rodovine Schleswig-Holstein-Sonderburg - Glücksburg. Vladarski prestol je zasedel leta 1906. Prestolonaslednik je princ Kristijan, rojen leta 1870.

Velika blinkošna veselica v Postojnski jami. Na binkoštni ponedeljek se vrši ob 3. uri popoldan v Postojnski jami velika binkoštna veselica. Po različnih velikanskih dvorah bodo igralo več godb, ki bodo nudile plesateljstvu občinstvu obilo zabave. V jami bode uradovala c. kr. jamska pošta, katere posebnost je, da se pritise vsem razglednicam, ki se tam oddajo, poseben jamski poštni pečat. Tudi za telesne potrebe jamskih posetnikov bo čim najboljše preskrbljeno. Iz Ljubljane, Trsta, Reke, Gorice in Krmina bodo vozili v Postojno posebni vlaki po znatno nižjih cenah. Postojnski bajni podzemeljski svet bode v vsej svoji obsežnosti slavnostno električno razsvetljen. Veselica se vrši pri vsakem vremenu, vstopnina je znižana na 2 K za osebo.

Maščevanje zaničevanega. Pred kratkim je prišlo na cesti pri Lukovici več fantov skupaj, ki so šli potem pod okence. Med njimi se je nahajal tudi 16letni sedlarski vajenec Josip Pezdri, katerega pa so ostali fantje izključili iz družbe in ga pozvali naj gre domov. To je Pezdrija tako vjezilo, da se je sklenil maščevati. Skril se je za neko grmovje in čakal, kedaj se fantje vrnejo. Ko so prišli mimo, jih je napadel s kolom in vse pognal v beg. Kmalu nato sta prišla mimo še dva druga fanta, katere je Pezdri istotako napadel in ju z nožem nevarno ranil.

Originalno ljubavno pismo. Neki hlapec iz Dolenjskega je imel celo leto ljubavno razmerje z neko dekle. Ko je delodajalec dekle o tem zvedel je takoj vkrenil protiodredbe. Hlapec se je nato zaklel, da se maščuje. Kmalu so bile na hiši razbite vse šipe, na steno pa je bil prabit karton, na katerem je bilo ljubavno pismo za dekle. Da se hlapcu malo ohladi jeza, je vložena na državno pravdnštvo ovadba.

Cirkus brata Stutzbart. Sinočnja otvoritvena predstava tega odličnega podjetja je pribavila mnogo občinstva. Vse točke vsopreda so srečno izbrane in kažejo višek svoje stroke. Izmed konjske dresure stoji na prvem mestu visoka dresura ruskega žrebca Nonius, dalje obe prosti dresuri elegantnih vrancev. Izmed akrobatskih točk so ugajale zlasti vaje ter oba kitajska ekscentrika. Uspel je tudi muzikalni prizor Pire in Coccoa z žonglerskimi bandioni. Kot zadnjo točko je izvajala kolesarska skupina na motornem kolesu v smotnem kolobarju vratolomne vaje ki se doslej še niso izvajale v Ljubljani. Za zabavo v obilni meri skrbita klovn Alberto in Avgust Coco z uspešnimi dovtipi. Občinstvu priporočamo obisk teh predstav. Danes na praznik sta dve predstavi, popoldne ob 3tirih in zvečer ob osmih.

Loterijske srečke. Brno: 48, 59, 69, 22, 56.

DRUŠTVA.

Telovadno društvo »Sokol v Ilirski Bistrici« otvori letos dne 9. junija slovesno svoj »Sokolski dom«, katerega si je društvo po sedemletnem obstanku postavilo že lansko leto in se je vsled nepričakovanih ovir, slovesna otvoritev istega, preložila na letos. S to prireditvijo se vrši ob enem tudi Sokolski dan Iliriske Sokolske župe. Opozarjamo na to prireditev vso zavedno Notranjsko že sedaj, da prihihi v kar največjem številu na ta Sokolski dan v prijazno Bistrico. Slavnosti se udeleže, kakor nam je zagotovljeno, tudi brati Hrvati ter Reški Slovenci iz Voloske, Opatije, Reke, Sušaka in okolice, ki pridejo s posebnim vlakom. Veselica bo na prostem. Vspored priobčimo prihodnjici. Na zdar!

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi si dovoljujemo tem potom opozoriti slovensko občinstvo, da je razposlalo nekaterim prijateljem našega društva nabiralne pole. Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme.

Društvo slovenskih trgovskih sodruznikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani, preseli svoje društvene prostore iz »Hotela Ilirija« z dnem 15. maja v hišo »Pivovarne Perles«, Prešernova ulica. S tem je ustrezno mnogim željam gg. članov, da zadobe društvene prostore v sredini mesta.

Društvo »Klub slovenskih amater - fotografov v Ljubljani«. Izmed na drugem (rednem) društvenem občnem zboru izvoljenih članov odbora, se je družbeni odbor v svoji seji sledeče konstituiral: Predsednik: Vesel Franc, namestnik: Brinšek Bogumil, tajnik: Krašovic Franc, namestnik: Domjanovič A., blagajnik Kramar Jos., ter odborniki: Badiura Rudolf, Kurnaver Josip in Tavčar Ivo.

Idrija.

Oswald natolcuje. Ta božji namestnik in c. kr. katehet je zašel med tiste ostudne kreature, ki si o svojem bližnjem na lepem kaj izmislijo, potem pa to kot obrekljive babnice raznašajo okrog, ne da bi prej pomislili, ali škodujejo človeku na časti in poštenju. To leži klerikalcem v krvi: svojemu političnemu nasprotniku morajo škodovati, pa naj bo že materialno ali moralno. V sobotnem »Slovencu« poskakuje Oswald z vso svojo debelostjo od samega veselja, ker je deželni odbor prepovedal zidati novo klavnico, ki jo je nameravala občina zgraditi na pritisk politične oblasti. To poskakovanje bi bilo končno odpustljivo, ker nimajo klerikalci o dostojnosti in snagi posebno razvajenih pojmov. Ampak ko je Oswald s svojimi kozolci gotov, začenja z nesramnim natolcevanjem, ki se glasi dobesedno tako: »Kdor pozna naše naprednjake, bi skoro mogel soditi, da bi kmalu prišli in rekli, da je nova velika klavnična zgradba zaprla vodi odtok, ki je imela biti zidana res daleč v prod — občina, ti pa plačaj, ali pa prenesi klavnico kakor erar grablje.« — To je nesramno natolcevanje, ki govori tako, kakor bi imeli naprednjaki namen, ogoljufati in oškodovati občino. Oswaldova predrznost prezega res že vse meje, in treba bo z njim obračunati tako, kakor ga bo to najbolj bolelo! On je tisti, ki vedno vlaga rekurze, ki so občino stali že lepega denarja, sedaj pa natolcuje naprednjake, da hočejo občino slepariti! Občina je bila primorana zidati novo klavnico, ker je to zahtevala vlada, sedaj pa prihaja netečni katehet Oswald, pa laže, da imajo s klavnico naprednjaki nečedne namene. To impertinentno žalitev bo Oswald plačal z obrestmi vred!

Trst in Primorje.

Lepa navada. Zadnji časi so nam prinesli tudi pri nas to lepo navado, da se prirejata cvetlični dnovi, mesto hrupnih in brumnih vesel in narodne ali človekoljubne namene. Kdo ni vesel, ko kupi na ulici lepo cvetlico in ima pri tem še zavest, da je storil dobro delo. Dobriček pa, ki je pridobljen za narodne namene s pijačo, pa skoraj resnično ni dobiček, temveč za narod znači izgubo. Pri nas na Slovenskem so se tudi že udomačili cvetlični dnevi in v Ljubljani smo imeli v prid našemu dijaštvu priliko že večkrat biti deželni take prireditve. Dne 18. in 19. t. m. pa prirede članice »Rudečega križa« v Gorici tak cvetlični dan — v človekoljubne namene. Za 10 vin. bodo prodajale dame po ulicah cvetlice in bodo pri tem izvrševale humanitarno delo.

»Za vero — z nožem«. To je najnovejšo geslo slovenskih klerikalcev. Dan za dnem hujskajo v tem smislu slovensko ljudstvo na poboj nad liberalci in socialnimi demokrati. Eden takih klerikalnih evangelistov je tudi dr.

Krek. Zadnjič je šel v tem duhu vzgajati ljudstvo tudi na Gorisko v Komen. To pot pa se mu je godila slaba, kajti ljudje so med predavanjem uhajali iz dvorane in pri koncu je bilo skoro več prirediteljev kakor poslušalcev.

Bojkot Ciril - Metodovi družbi na Goriskem napovedujejo klerikalci. Divjaško narodno delo kranjskih klerikalcev se je že razneslo tudi po Goriskem. Sedaj so pričeli že tudi po časopisju oznanjevati bojkot Ciril-Methodovi družbi. Klerikalni listi »Gorica« se z vso silo zaganja v Ciril-Methodovo družbo. Toda klerikalnim brezdomovincem se na Goriskem ne boče dobro godilo.

Čuk — skoro morilec. V nedeljo so imeli v Št. Ferjanu na Goriskem čuki veselico. Pri neki točki v igri so na odru streljali z revolverji. Nasprotnika ni bilo, da bi ga kak čuk ustrelil; se je zgodilo pa, da je dobil za odrom strel iz revolverja v prsi 16letni deček Hede. Tisti, ki je streljal, se piše Celestin Klanjšček, star 23 let. Veselica je bila na klerikalnem zbirališču na dvorišču barona Tacco. Prišli so orožniki, ki niso pustili peljati dečka v Gorico, češ, da bi lahko med potjo umrl. Poslali so hitro po zdravnika. Torej take igre uprizarjajo, da streljajo, nosijo revolver okoli in ker so ti zapeljanci divji, se vedno kaj zgodi. Klanjšček pravi seveda, da ni vedel, da je bil revolver nabasan. Sama nerodnost in nesreča se drži klerikalcev.

Velika avtomobilska nesreča pri Opčinah-Trst. Avtomobil s petimi pasažirji je zadel v obcestni konfin s tako silo, da sta šofer in eden pasažirjev nevarno ranjena, vsi drugi pa lahko ranjeni. Škoda znaša 6000 kron. Vzrok temu je bil nekoliko vinjeni pasažir, ki je sedel poleg šoferja. Hotel je na vsak način voditi sam avtomobil, kar pa ni hotel šofer dovoliti. V tem ruvanju se je zgodila nesreča. Šoferja ne zadene nikaka krivda.

PROSVETA.

IV. jugosl. umetniška razstava v Belgradu. Predpriprave za slovenski oddelek na IV. jugosl. umetn. razstavi v Belgradu so končane. Dne 11. t. m. se je odposlalo 121 umotvorov v 46 zabojih; pozdraviti je, da se te razstave udeleži pretežna večina slovenskih umetnikov. V zadnjem času došla pravila osrednjega odbora iz Belgrada zasigurajo transportne stroške tja in nazaj, pač pa zahteva glavni odbor glasom člana 19. razstavnega pravilnika, da si pridriži v pokritje stroškov 10 odstotkov od prodanih umotvorov. Obeta se lep gmoten uspeh, — dovoljene so od javnih oblasti v nakup umotvorov visoke vsote. Danj so tudi ugodni pogoji za nas Slovence na tej razstavi. — Ker pripravljalni stroški za slovenski oddelek presegajo že sedaj proračunjene izdatke in od naših javnih oblasti ni pričakovati zadostnih prispevkov v pokritje nastalih stroškov, vezani smo na samopomoč. Zajedno izreka odbor slav. nemu mestnemu magistratu zahvalo za naklonjeni prispevek v znesku 100 K. V Ljubljani, 11. maja 1912. Za pripravljalni odbor: R. Jakopič, I. r., M. Stern, I. r., Iv. Vavpotič, I. r.

Velika družba ponarejalcev denarja prijeta.

Ko so došle v Zagreb prve vesti o aretaciji velike družbe v Križevcih in v Koprivnici, ki je izdelovala falzificiran denar, se je prvotno mislilo, da gre tu za izdelovanje 10, 20 in 100 kronskih bankovcev, ki že dalje časa krožijo v prometu. Kljub temu, da tudi ta možnost ni izključena, se je sedaj po prvih rezultatih pokazalo, da je družba ponarejala le bakreni, nikljasti in srebrni novce. Družba je bila izvrstno organizirana in je zato lahko popolnoma nemoteno dolgo časa ponarejala denar.

Križevac. 14. maja.

Tovarna za ponarejanje denarja v Križevcih. Ponarejalec denarja in njegovi pomagači.

V Križevcu je bilo takoj vse pokoncu, ko se je zvedelo, da se je policiji posrečilo priti na sled dobro organizirani družbi, ki se je na delo pečala s ponarejanjem denarja. V Križevcu je aretiranih pet oseb: tovarnar za orglje Oršanič, njegova žena, oče, mati in pomočnik. Oršanič živi že dalje časa v Križevcu; bavil se je večinoma z uglaševanjem klavirjev in popravljanjem orgelj.

V kovačnici.

V posebni sobi Oršaničevega stanovanja je policija razkrila celo tvornico za ponarejanje denarja z vsemi potrebnimi rekvizitami in materijalom. Ko so došli policisti v podstrešje, so zapazili neki tram, ki se jim je zdel silno sumljiv. Ko so ga nato natančneje preiskali, so zapazili, da je votel. Policija ga je vsled tega takoj prerezala, nakar so začeli na čudo vseh curljati iz njega sami svetli 20vinarski novci. Madžarski novci so imeli datum 1908, avstrijski pa 1905.

250.000 komadov 20vinarskih novcev v votlem tramu.

V votlem tramu je bilo 250.000 komadov 20vinarskih novcev. Med tem denarjem je bilo tudi nekaj kron in petkronskih novcev, ki pa niso bili tako dobro izdelani, kakor 20vinarski novci. Policija je našla tudi par komadov cekinov in 20kronskih bankovcev, katere pa je Oršanič še le poskušal.

Kedaj se je pričelo ponarejati.

Kedaj je Oršanič pričel ponarejati denar, še ni znano, ker kljub aretaciji noče ničesar priznati. Toda iz raznih okoliščin se lahko sklepa, da je tovarna funkcionirala že par let in da si je Oršanič pridobil velikansko premoženje. Sicer pa bo dokazala preiskava. Oršanič in cela njegova družba se nahaja sedaj v zaporih — a preiskava se nadaljuje še vedno.

Aretacija v Koprivnici.

V zvezi z aretacijo in odkritji v Križevcu je odredjena tudi obširna preiskava pri fotografu Kolombara. Rezultat še ni znan, a vendar je že sedaj gotovo, da ni ugoden za fotografiranje njegovo sestro, ker sta že oba aretirana in izročena sodišču v Križevcu. Odpeljali so jih tjakaj sodni predstojnik, policijski zastopnik in policijski načelnik Kopsa, ki je vodil preiskavo.

Kako bo izgledalo obrežje Ljubljane čez nekaj let.

Včeraj se je vršila v mestnem svetu seja zaradi kanalizacije Ljubljane. To je za našo Ljubljano in za njeno bodočnost važno vprašanje. Izšel je o tem vprašanju tudi tiskani spis, ki so ga prinesli tudi naši dnevniki, tam je natančneje poročilo o kanalizacijskih načrtih. Ker pa se iz spisa bolj težko spozna, za kaj gre, pojasnimo našim čitateljem to važno vprašanje s svojimi besedami.

Ljubljana v starih časih.

Včasih je Ljubljana še mnogo višje tekla, nego dandanes. Na Starem trgu je n. pr. segala prav do liš in je bil ob vodi le navaden lesen plot. Takrat je bila Ljubljana le v podnožju Gradu in je obsegala oni del, ki še danes tvori najstarejši del mesta: Florijanska ulica, Stari trg in Mestni trg. Ta del mesta je bil tudi utrjen, obdajala ga je od ene strani Ljubljana, od druge pa ga je varoval Grad. Naravno je, da je stalo okoli Ljubljane, kjer je sedaj barje vodeno močvirje, ki je bilo polno vodnih ptic. Naši plemiči so imeli tu zanimive love. Ljubljana pa je služila tudi kot vodna cesta in so po nji prihajale one ladje, ki so jih privlekli po Savi navzgor. Ob Savi se še sedaj vidi na obeh straneh steza. To je bila pot za živino, ki je vlekla ladje, ker takrat so bile slabe ceste. Ker se je voda razlivala po močvirju, se ni zgodilo, da bi bila Ljubljana poplavljalna mesto, vključ temu, da je bila nje struga tako visoko. Nasprotno je izborna služila — Ljubljana in njeno močvirje v obrambo mesta. S tem pa je bila cela ravnina — današnje barje — neplodna in nedostopna.

Ko se je za vlade Marije Terezije začelo skrbeti za zboljšanje zemlje, se je mislilo tudi na osuševanje ljubljanskega barja. Po načrtu našega rojaka Vege se je prekopal t. zv. Gruberjev kanal, ki je imel namen odpeljati vodo čim dalje od barja. Gruberjev prekop je bil za svoj čas veliko delo in je res pomagal, da se je začelo barje sušiti. Zemlja na barju dolgo ni bila rodovitna. Ponujali so jo ljudem zelo po ceni, pa je niti niso marali. Počasi pa je postajala zemlja vedno boljšja in nastalo je vprašanje, kako bi se iz barja dala ustvariti lepa, rodovitna ravnina. Sklenilo se je poglobiti Gruberjev kanal in strugo Ljubljane.

Kanalizacija.

Ko se je Ljubljana na vse strani širila, je bilo važno vprašanje kanalizacije. Kanalizacija je za zdravstvene razmere vsakega mesta velike važnosti. V tem oziru je reka za vsako mesto velikega pomena, ker navadno vodijo vanjo kanali. Tudi v Ljubljani je bilo tako.

Spopolnitev pomanjkljive cestne kanalizacije je bila že od nekdaj ena najvažnejših točk v programu mestne uprave. Zidali so se pač cestni kanali kakor je potreba nanesla, brez vsake medsebojne zveze. Sistematično se je pričelo z zidanjem večjih cestnih kanalov že leta 1883. Od tega leta dalje se je cestno kanalsko omrežje vedno bolj razširjalo. Manjkal pa je splošni kanalizacijski načrt. Izvršitev istega je občinski svet v seji dne 20. aprila 1897 sklenil, in je to delo poveril prof. J. Vlad. Hraskeu.

Vsled tega naročila izdelal je leta 1899, prof. na češki teh. visoki šoli in v Pragi J. Vlad. Hraske kanalizacijski načrt za ljubljansko mesto. V tem projektu je določil globočino in padec obrežnih zbiralnikov s posebnim ozirom na Podhagskega načrt za regulacijo Ljubljane. Ni pa bilo še takrat in pozneje govora o tem, da bi se radi racionalnega obdelovanja barja zaježevala voda s pomočjo kakih zatvornic.

Tekom prihodnjih let so se pač zidali zaporedoma kakor je nanesla potreba, kanali v posameznih ulicah in se je razvilo kanalizacijsko omrežje, ki odgovarja sedanjim zahtevam. Do zgradbe projektiranih obrežnih zbiralnikov pa ni prišlo. Sploh Hraskega splošni kanalizacijski projekt ni bil pravilno komisijoniran ter od občinskega sveta definitivno potrjen.

Za časa, ko se je pričelo poglobljevanje, je komisija za osušitev barja spoznala za potrebno, da se v bodoče za časa nizkih in srednjih voda vzdržuje vodna gladina stalno do morske višine 287,30 m in s tem prepreči preveliko osušenje barja v omenjenih časih. V to svrhu ste se projektirali in vodopravno komisijonirali dve zatvornici, ena v Ljubljani, druga v Gruberjevem kanalu.

Zatvornice.

Zemlja na barju je torej taka, da bi ji škodovalo, ako bi se preveč osušila. Zato bo treba ob gotovih časih zapreti zatvornice, da se voda ustavi in da napoji zemljo na barju. Toda če bi se voda zaprla — kar se zgodi ob času suše — kak smrad bi nastal v prazni strugi Ljubljane, ako bi se vanjo vtekali kanali? Zato je bilo treba drugega načrta. Ob obeh straneh Ljubljane pojdeti vsopredno dva velika kanala zbiralnika, kamor se bodo stekali vsi drugi kanali. Ta dva kanala bi se izlivala v Ljubljano šele pod šentpeterskim mostom. Zatvornice namreč zaradi stanja vode ne smejo biti prenizke, ampak morajo biti že blizu sv. Jakoba, ker bi sicer ne odgovarjale svojemu namenu, nasprotno pa prazna struga ni nobena krasota za mesto in bi zaradi tega ne smela voda biti zaprta že pred mestom, ampak nižje dol! To vprašanje je torej važno za okolico in za mesto. Vprašanje je rešil ing. Roth, ki je

podal svoje mnenje v nekaterih točkah, kakor sledi:

1. Zatvornica v Ljubljani naj se zgradi kakih 150 m pod St. Peterskim mostom; na tem mestu bi se mogel pritegniti veliki prostor pred St. Petersko vojašnico, Stanko Vrazov trg in na desnem bregu Ambrožev trg promet, kateri se bode vsled plovbe razvil ob nabrežjih. Nižje pa zatvornice ni mogoče postaviti, ker se takoj pod vojašnico izliva globoko ležeč kanal določen kot zbiralnik za severni del mesta in ker so bregovi prenizki. Tudi za promet vsled plovbe ne bi bilo mogoče izkoristiti teh bregov, ker sega svet deželne bolnice in prisilne delavnice prav do kraja Ljubljane.

2. Da bi stalno do maksimalne višine 287,30 m napeta Ljubljana utegnila neugodno vplivati na razmere podtalne vode in pa na higijenske ter stanovanjske razmere, se za domala celo okrožje ni bati.

3. Priporočati je, da se napravijo obrežni zidovi do višine 291.000 m in se nižji svet do te višine vzdigne.

4. Zbiralniki naj bi se, če je le mogoče, zgradili še pred regulacijo na podlagi detajlnega načrta.

5. Obstoječi glavni kanali naj se zvežejo z nabiralniki tako, da pridejo vanje le navadne fekalne vode in se iztekajo pod zatvornico v Ljubljano.

6. Dno pri kletih naj ne leži pod koto 287,50 m.

Na podlagi tu naštetih točk, katere že same na sebi določujejo splošno situacijo obeh kanalov-zbiralnikov, je inženir Roth, kakor iz priloženih generalnih načrtov razvidno, vso mestno kanalizacijo sedaj danim razmeram in zahtevam preuredil.

Najtežje in najvažnejše vprašanje, katerega je imel rešiti ing. Roth obstoji kakor že omenjeno v tem, da vključ napravi zatvornice pod St. Peterskim mostom, novoprojektovana kanala-zbiralnika nemoteno in zanesljivo funkcijonirata. To stavljen težko vprašanje je ing. Roth mojestersko rešil. Traso zbiralnikov je vendar obdržal ob nabrežju Ljubljane, a ob hudih in nepričakovanih nalivih močno naraslo deževnico, pa že odpelje iz posameznih glavnih cestnih kanalov, tako da obrežna zbiralnika ne bosta nikdar prenapolnjena in izpostavljena nevarnosti.

Obrežje v bodočnosti.

Ko bo ugodno rešeno vprašanje kanalov in zatvornic, pride na vrsto vprašanje: **kako naj se olepša Ljubljana z novim obrežjem in kako naj ga preuredi, da ji bo v krasoto.** Kdor je hodil po drugih mestih, je videl, da so reke, ki teko skozi mesto lepo obzidane s škarpami in da tvorijo nabrežja najlepši del mesta.

(Dalje.)

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 15. maja. Zbornica razpravlja danes o vladni predlogi glede izseljevanja. Posl. Binkini ima danes svoj obstrukijski govor, ki ga bo nadaljeval tudi še v petek.

DANSKI KRALJ FRIDERIK VIII. NENADOMA UMRL.

Hamburg, 15. maja. Danski kralj Friderik VIII., ki je bival nekaj dni tukaj, je danes ponoči nenadoma umrl. Kralj se je včeraj zvečer brez spremstva sprehajal po Hamburgu. Na hamburškem »trgu gosij« je kralju postalo slabo. Kralja je vjel v svoje roke neki policist, ki ga je posadil v avtomobil in peljal v bolnišnico. Na poti je kralj umrl v policistovih rokah. Sele v bolnici so spoznali, kdo je mrtvec.

Truplo kraljevo so nato odpeljali nazaj v »Hamburger Hof«, da pridejo dispozicije od danske vlade.

MLADOČEHI IN TRIALIZEM.

Dunaj, 15. maja. Bivši trgovinski minister dr. Fort se je izjavil napram pariškemu profesorju Jean Pellisieru, ki je konferiral z njim glede narodnostnega kongresa v Parizu o trializmu in njega tendencah tako-le: Trializem ni nikakva utopija, ker je prišla tudi že v one kroge, ki so jo nekdanj odločno odklanjali, kar dokazuje delegacijski govor kneza Schwarzenberga. Ako Jugoslavlani nastopijo z vsoto silo za uresničenje trialistiške ideje, ni izključeno, da tega ne bi dosegli, ker je prestolonaslednik Franc Ferdinand jako naklonjen Jugoslavlom; Schwarzenbergov govor je smatrati kot mnenje prestolonaslednika in njegove okolice. Nasprotno pa morajo biti Čehi največji načelni nasprotniki trialističnih tendenc, ker bi bil v slučaju uresničenja trializma izročeni na milost in nemilost Nemcem. V čeških političnih krogih je smatrati kot edino pravilno in mogoče rešitev jugoslovanskega vprašanja združitev Čehov in Jugoslovancev v avtonomni državni skupini.

DEMISIJA SRBSKE VLADE.

Belgrad, 15. maja. Včeraj se je vršil srbski ministrski svet ter se bavil z demisijo vojnega ministra Stefanovića. Ministrski predsednik je pozval Stefanovića, da naj prekliče svojo demisijo, kar pa je ta z ozirom na napete razmere med njim in dvorom posebno prestolonaslednikom odklonil. Zato je ministrski svet sklenil, da poda takoj demisijo, ko se konstituirata skupština, kar se zgodi najbrž že jutri.

Belgrad, 15. maja. Kot vzrok demisije celokupnega kabineta se ne navaja samo demisija vojnega ministra, temveč tudi napovedana demisija finančnega ministra Stojana Protića.

Belgrad, 15. maja. Ker razpolaga staroradikalna stranka v skupštini samo z enim glasom večine, je izključeno, da bi se novi kabinet sestavil samo iz staroradikalne stranke. Sestavo novega kabineta prevzame skoro gotovo zopet dr. Nikola Pašić, ki bo skušal sestaviti s koalicijsko vlado staro in samostojnih radikalcev. V novem kabinetu obdrži zunanji portfelj sedanji minister Milovanović, kot vojni minister pa pride v poštev eden najodličnejših srbskih strategov general Putnik, sedanji šef generalnega štaba.

SRBIJA IN ALBANSKA VSTAJA.

Belgrad, 15. maja. Vsled ponovne albanske vstaje je dala srbska vlada pomnožiti obmejne straže ob srbski turški meji. Srbski premejne straže ob srbski turški meji. Srbski poslanik v Carigradu Nenadović je dospel semkaj na brzogovorni poklic zunanega urada.

ZRAČNA MORNARICA V SRBIJI.

Belgrad, 15. maja. Vlada je odposlala v pariško avijatično šolo tri oficirje in tri podoficirje. Obenem pa je naročila tri aeroplane Bleriotovega in enega Farmanovega sistema. Nedavno je kupila tri aeroplane Mercep-Rusjanovega sistema, tako da razpolaga sedaj s sedmimi aeroplani, kar tvori temelj zračne srbske mornarice, katero hoče vlada še pomnožiti.

Cirkus

Dozdaj je pridelenih zračni mornarici 20 oficirjev in 24 podoficirjev.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisanim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Mala mesečna soba na novo opremljena s popolnoma separiranim vhodom se odda za 16 K mesečno. Studentovska ulica št. 9. II. nadstropje. 346—2

Meblovana soba s posebnim vhodom se takoj odda. Gledališka ulica št. 6. II. nadstropje št. 9. 344—2

Spretno šivilje se takoj sprejme. Kje, pove »Prva anonimna pisarna«. 348—4

Na senčnatem vrtu restavracije „Narodni dom“ v Ljubljani

se toči pivo vrček po 22 vin., vino liter od 88 vin. nadalje. Zajtrki (mali guljaž) od 20 vin. nadalje. Kosilo od 60 vin. nadalje. Večerja od 40 vin. nadalje. — Velik prostor za balincanje in zaprti kegljišče. — Ob neugodnem vremenu je na razpolago velika arena, kjer so cene enake kakor na vrtu.

K obilnemu posetu vljudno vabi

Marija Dražilova, restavraterka.

O. Bračko
Ljubljana, na Dunajski cesti št. 12
priporoča prave fine francoske parfume,
bogato zalogo rokaic
in vse v to stroko spadajoče predmete v najfinjši kakovosti. Vnajna naročila točno in solidno.

Štampilje
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko.

brata STUTZBART.

Danes 16. maja

veliki predstavi.

Popoldne ob 4., zvečer ob pol 9.

— 400 —

— Zgoditi se mora, je s poudarkom dejal Hardy, da sem danes ob osmih jutraj pred glavnim vhodom v Hišo Saint-Pol.

— Ob osmih?

— Rekel sem!

Ura je v tem hipu začela biti v daljavi; v notrdamskem stolpu je udarjalo kladivo na zvoniki bron:

— Ena, je štel Polifer med tem ko je Passavant začel bledeti, dve, tri, štiri...

Pri vsakem udarcu je postajalo obličje plemičevo groznejše. Ob osmem udarcu je divje pograbil za meč in zakričal z obupnim glasom:

— Hardy, Hardy! Passavant le Hardy! Odprite ta vrata!

Rokovnjači so se spogledali osupli.

— Peklo! je zatulil Passavant. Zdi se mi, da se bojite junaki!

— Naprej! je gromko zaukazal Polifer.

Vrata so se naglo odprla; kriku rokovnjačev je odgovoril krik na dvorišču zbranih vojakov. Vihril enako se je vrgla cela četa s Hardyjem in Poliferom na čelu iz terase po stopnicah. Začel se je grozen bojni metez na življenje in smrt. Curki krvi so začeli brizgati iz porezanih žil in vratov, zakaj bodala v rokovnjaških pesteh niso zgrešila pri nobenem sunku; divje kletje je vstajalo proti nebu in se mešalo smrtnimi vzdihljaji; telesa so padala s predrtimi prsi, z odprtimi goltanci, z razklatimi črepijami... In v temu vrtincu človeških bitij, obupnih gibov, krčevitih streslajev, novih krikov je izginil Passavant za hip, kakor iz gine slamnata bilka v valovih morja.

— 397 —

— Ne, je brezbržno odgovoril Passavant. Malo časa sem šele v Parizu in nisem mogel spoznati in slišati o vseh osebah, takega ali drugega slovesa.

Oni pa je nadaljeval:

— Torej tudi niste slišali o nas rokovnjačih. Zaničevani so kakor volčje, zakaj svobodo hočejo in pariški meščan ne ljubi ničesar na svetu bolj od svoje sužnosti. Rokovnjači, cenjeni gospod, so ljudje, ki ropajo, ubijajo, se skrivajo v globinah temnih gozdov, da napadajo z oboroženo roko bogato meščanstvo in od sulic zastražene prince. Naš posel je proklet in rokovnjač je izobčen iz človeške družbe. Ujeti in mučeni umirajo junaško in srečni, zakaj dali so rajši življenje za svobodo, nego da bi živeli v podložništvu. Vojskujejo se in trošijo smrt in umirajo sami.

Divje golčanje je potrjevalo glavarjeve besede.

Passavant je videl pred seboj le ljudi, zročee smrti v obraz. In Polifer je nadaljeval:

— Neustrašljivi, večni uporniki smo sovrženi od plemstva in meščanstva. Zobja zob, oko za oko, sovraštvo za sovraštvo, udar za udar se borimo z njimi, ki se bore proti nam. Na mojo glavo je razpisana visoka cena. Tako ste mogli zaslužiti onega jutra, ko smo prepadli v vansenskem gozdiču kraljico Izabelo in sem se nahajal v vaši oblasti, dvesto svetlih cekinov.

— Ah! je vzklilnil plemič, sedaj vas poznam!

— Jaz sem vas bil spoznal takoj, je dejal Polifer. Po vaših udarcih, po vašem pokolju.

Hiša Saint-Pol.

100

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Meto-
dove šolske družbe!

T. MENCINGER, Ljubljana

Resljeva cesta 3 - Sv. Petra cesta 37 in 42 - Martinova cesta 18.
Špecerijška in delikatesna trgovina, žgalnica za kavo z električnim obratom in vročim zrakom.
Specialiteta! Žgana kava. Specialiteta!
Posebna mešanica . . . kg K 4 80 || Kavarnarska mešanica . . . kg K 4—
Ljubljanska mešanica . . . „ 4 40 || Tržaška mešanica . . . „ 3 60
Na vogalu Resljeve ceste **vinarna**. Odprta ob delavnikih do 9. zvečer, ob praznikih dopolndne.
Vsak dan sveže: kuhana praška, graška, sirova šentdanijska gnjat in dunajske klobasice.

Pozor! Botri in botrice! Pozor!

Najcenejši in najugodnejši nakup za birmanska darila je edinole pri
FR. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg 9.

Brez prisiljevanja za nakup si lahko
vsakdo ogleda mojo bogato zalogo naj-
boljših švicarskih ur za gospode in za
dame, tudi z briljanti, verižice, zapest-
nice, uhane, kakor tudi drugo zlatnino in srebrnino.

Niklasta moška ura . . . K 3 80 srebrna dolga verižica za
Srebrna damska ura . . . K 7— dame K 3—
Srebrna moška ura . . . K 7— srebrna moška verižica K 2 30
14-kar. zlata damska ura K 22— uhani, zlato na srebro . K —95
14-kar. zlata moška ura K 44— 14-kar. zlati uhani . . . K 3 50

Pozor!

Pozor!

V gostilni pri Travnu na Glincah
vsako nedeljo v veliki dvorani

PLES.

Za obilen poset se vlijudno priporoča

Jos. Šeme, gostilničar.

Apno

priznana najboljša kakovost priporoča
FRANC WEINBERGER
posestnik apnenic v Zagorju ob Savi.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

— 398 —

Ta hiša je tu naše shajališče, tu se izmenjavajo
gesla in tu shranjujemo v kletih naše boga-
stvo. Tu vam ponujam gostoljubno streho.

— Motite se, ga je mrzlo prekinil Passa-
vant. Le jaz moram vzprejemati pod to streho!
Kajti ta hiša je last mojega očeta, Passavante
Hrabrega; tukaj sem rojen in tukaj sem doma
in na svojem, zakaj jaz sem plemič Hardy le
Passavant.

Nekaj časa so vsi molčali; iz dvorišča jim
je udarjalo na ušesa glasno kričanje. Molk je
zopet pretrgal Polifer rekoč:

— Dolgujem vam življenje in prostost. Kaj
morem storiti za vas? Govorite!

— Ali me niste pravkar rešili? Naš račun
je poravnal, je dejal Hardy.

— Bodi. Življenje za življenje, moška je ta
beseda. Ali kako naj vam poplačamo gosto-
ljubnost, ki smo jo uživali v ti hiši, ne da bi ve-
deli zanjo?

— Različna so naša pota, je dejal tiho
Passavant; ničesar mi ne dolgujete... ničesar!
Ali čujte sedaj, predlagam vam kupčijo. Ali mi
hočete pomagati, da pridem od tod, to se pravi
z zdravim telesom, ker potrebujem vso svojo
moč.

— Na razpolago smo vam. Ukazujte.

— Ne, je odgovoril Passavant in se na-
smehnil; nočem tega ali nič za nič! Vi imate
svoje geslo, jaz svoje. Ali gre za kupčijo; se li
hočete pogajati?

— Bodi! je dejal po kratkem molku Po-
lifer, potem ko je bil srepo upri oči v plemiča.
Kaj vam dajete za našo pomoč?

— Takoj izveste, je odgovoril Passavant.
Prinesite mi pero in črnilo in pergament. Tudi
za požirek žganja bi vas prosil, boj me je
prevzel.

Na migljaj Polifera je odhitel eden izmed
rokovnjačev, izginil po stopnicah vodečih v
klet, odkoder je bilo krdelo tudi udrla v
dvorano.

Zunaj je med tem potihnil hrup.

Obleganci so se gotovo zbirali, da ponove
napad...

Prikazal se je zopet mož z zahtevanim.
Passavant je sedel za mizo in začel pisati. Ko
je popisal pergament z velikimi okornimi
črkami, ga je pomolil Poliferu. S počasnim
predirajočim glasom je čital glavar popisan list,
med tem ko se je Passavant krepčal z močno
dišečim žganjem in si začel snaziti obleko in
jo devati v red.

Polifer je čital:

— Jaz, Hardy plemič de Passavant, izjav-
ljam s tem, da izročam danes petindvajsetega
novembra leta 1407. zdrav na telesu in duhu,
ali v slutnji, da je prišla moja zadnja ura, kli-
čoča me k dedom, cel svoj imetek Poliferu,
glavarju rokovnjačev, to je, svojo hišo ležečo
v Parizu v ulici Saint-Martin, da se poslužuje
v svoje dobro, on in njega nasledniki. V tem
smislu podpisujem.

Polifer je končal z branjem in se ozrl na
Passavanta, ki je brezskrbno snažil obleko;
zganil je pergament, skril za pas in dejal:

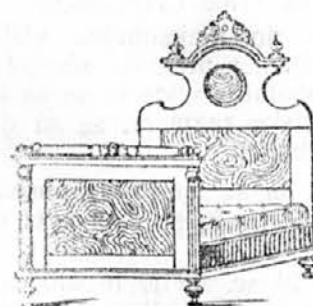
— Kupčija je gotova. Kakšna je moja
naloga?

— 399 —

„DAN“ se prodaja po vseh
tobakarnah po 6 vin.

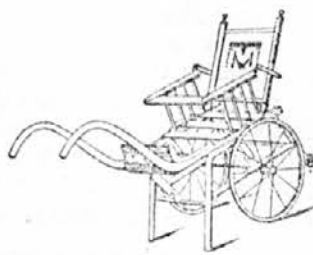
Zaloga pohištva in tapetniškega blaga FR. KAPUS, LJUBLJANA

Marije Terezije cesta šte. 11, Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za
spalne, jedilne in gosposke sobe. Di-
vane, otomane, žimnice, modroce iz
morske trave, zmednice na peresih,
podobe, zrcala

otročje vozičke

ltd. Sprejemajo se tudi opreme hotelov.
Cene nizke! Izdelki solidni!

Za birmance

priporoča

„Angleško skladišče oblek“, O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

obleke, klobuke in slamnike za dečke, kakor tudi obleke za deklice.
Velikanska izbira izgotovljenih oblek za gospode in najnovejša konfekcija
za dame.

— ZA BIRMO! —

Najboljši in najcenejši vir za nakup birman-
skih daril.

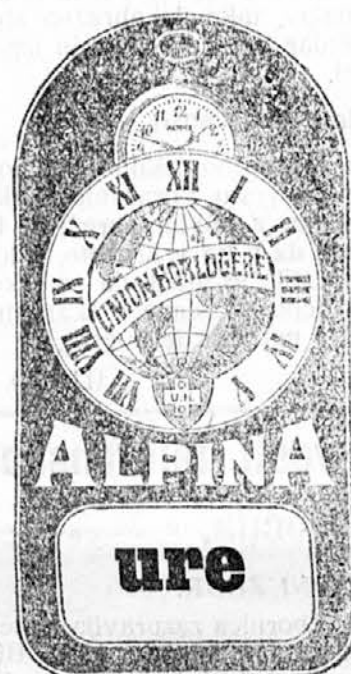
Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine.

Srebrne moške ali damske ure po K 9 80; zlata damska ura K 23—;
sreb. verižica K 3—; sreb. dvostranska veriž. (zelo moderna) K 4—.

Fr. Čuden, Ljubljana,
Prešernova ulica št. 1
(samo nasproti franč. samostana).

Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure Alfa, Union,
Seeland.

1887 Jubilejni cenik zastoj! 1912

Ker se pride dandanes pri hudi
konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj ku-
piti ali prodati, ali ki iščejo službe,
da naj inserirajo v izbornem in
zelo razširjenem slovenskem ne-
odvisnem dnevniku ::

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po
najnižjih cenah „Prva anončna pi-
sarna“ v Ljubljani, Frančiškanska
ulica šte. 8, katera daje radevolje
tudi vse za to potrebne informacije.